

позбавлення волі та утримання засуджених; поліпшення фізичного та морального здоров'я ув'язнених; постійна підтримка та допомога працівникам пенітенціарних установ у їх професійному кар'єрному зростанні; забезпечення їх соціально-правового захисту.

Література:

1. Лучко С. В. Становлення та розвиток пенітенціарних установ зарубіжних країн: порівняльний аналіз / С. В. Лучко // Зарубіжний досвід функціонування пенітенціарних систем: сторінки історії та виклики сьогодення: матеріали круглого столу (Київ, 14 травня 2015 року) / відп. ред. О. В. Сокальська. – К., 2015. – С. 47–50.
2. Микитась І. М. Зарубіжний досвід організації виконання покарання / І. М. Микитась // ІКВС НАВС, 2014. – С. 60–62. [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.naiau.kiev.ua/files/naukova-diyalnist/naukovizaxodi/zbirnuki/zb-akt-pr-krumin-pr.pdf>.
3. Муравйов К. В. Досвід Німеччини та Франції щодо реалізації державної політики у сфері виконання кримінальних покарань та можливості його використання в Україні / К. В. Муравйов // Підприємництво, господарство і право, 2017. – С. 240–244.
4. Джужа О. М. Кримінально-виконавче право: підручник / О. М. Джужа. – К.: Юрінком Інтер, 2002. – 446 с.
5. Сокальська О. В. В'язнична система Франції: етапи формування та сучасний стан / О. В. Сокальська, Д. С. Луга // Науковий вісник Ужгородського національного університету. – 2016. – Вип. 39(1). – С. 18–22. – (Серія: Право). [Електронний ресурс]. – Режим доступу: [http://nbuv.gov.ua/UJRN/pvuzhpr_2016_39\(1\)_6](http://nbuv.gov.ua/UJRN/pvuzhpr_2016_39(1)_6)
6. Заєць М. В. Зарубіжний досвід виконання покарання у вигляді довічного позбавлення волі / М. В. Заєць. // Порівняльно-аналітичне право. – 2016. – № 5. – С. 258–260.

УДК 343.982.5:3405

АСАУЛА Олена

ЗАСТОСУВАННЯ СУЧАСНИХ ТЕХНІЧНИХ ЗАСОБІВ У СУДОВІЙ ФОТОГРАФІЇ

Криміналістика як наука є цілісною системою наукових знань різних напрямків, яка має на меті забезпечення якісного і оперативного розкриття і розслідування кримінальних правопорушень, встановлення істини в кожному кримінальному провадженні. Відомо, що техніко-криміналістичні засоби й методи широко використовуються і в інших суміжних сферах, таких як оперативно-розшукова діяльність, судова, прокурорська, адвокатська, експертна діяльність тощо.

При цьому науковий прогрес не стоїть на місці, а тому інколи виникає питання щодо ефективності техніко-криміналістичних засобів та методів, які були розроблені упродовж ХХ – початку ХХІ ст. Пов'язано це в першу чергу з тим, що наукові винаходи все частіше використовуються правопорушниками при вчиненні ними кримінальних правопорушень.

Завдання криміналістики в сучасних умовах обумовлені необхідністю системного криміналістичного забезпечення правоохоронних органів та спрямовані на оптимізацію процесу розкриття і розслідування кримінальних правопорушень.

Актуальним завданням криміналістики стає взаємопроникнення криміналістики й практики правоохоронних органів: впровадження інновацій у правозастосовну діяльність, розробка новітніх криміналістичних засобів і технологій, уніфікація наукових криміналістичних рекомендацій і їх адаптація до практики застосування [1, с. 55].

На сьогоднішній день питання використання нових технологій є актуальним як ніколи, але треба зазначити, що деякі технології, наприклад, оптографію, намагаються використати починаючи ще з XIX ст.

Так, у народі здавна існує думка про те, що в очах убитого відбивається вигляд вбивці. Природно, що таке явище завжди цікавило слідчі органи, адже нічого б не було простіше, як побачити в зіницях жертви портрет вбивці. Оскільки чисто візуально цей феномен не підтверджувався – скільки не заглядали в очі мерців, так нічого і не побачили – то до дослідження цієї проблеми підключилися фахівці. Це були медики, оптики і фотографи. Незважаючи на те, що численні досліді, в першу чергу професора Кюне, не довели, що таким чином можна отримати зображення злочинця, саме у наш час – час інформаційних технологій – цю ідею активно намагаються все ж таки розвинути за допомогою сучасних нанотехнологій. Більш того, існує думка, що на сьогоднішній день спецпідрозділи розвинутих країн світу вже використовують на практиці подібні нанотехнології, але вони є додатковими пристроями, що допомагають фіксувати інформацію, а ідея щодо зчитування зображення останньої особи, яку побачив померлий, зі звичайного ока людини наразі лише є тільки ідеєю, над реалізацією якою працюють науковці [2, с. 302].

Ще одним технічним засобом сучасності, що можна і треба широко використовувати у судовій фотографії, є 3D-фотографія.

Однією з новітніх наукових розробок із використанням фотокамер є метод сферичної панорами. За його допомогою можна швидко і точно зафіксувати місце події і застосовуючи спеціальне програмне забезпечення зробити його сферичний макет. Під час перегляду такого макету складається враження присутності на місці події, оскільки сферична панорама відображає простір із максимальним кутом охоплення (360° по горизонталі та 180° по вертикалі), завдяки чому надається можливість повністю показати навколишню обстановку місця, у якому встановлено цифрову фотокамеру.

Цей метод є зручним для всіх учасників провадження, зважаючи на те, що у подальшому завжди можна переглянути взаємне розташування всіх предметів на місці зйомки. Крім того, можливості спеціального про-

грамного забезпечення дозволяють об'єднати кілька сферичних панорам в одну цілісну, тобто створити віртуальний тур, а відтак з'являється можливість віртуального переміщення територією, де проводиться огляд місця події або інша слідча (розшукова) дія. Це дає можливість особам, які навіть не були присутні під час проведення слідчої (розшукової) дії, формувати версії стосовно тих чи інших елементів механізму злочину, вивчати матеріальну обстановку досліджуваного приміщення або ділянки місцевості.

Сферична панорама об'єкта складається з цифрових фотознімків, виконаних його послідовним фотографуванням із використанням зон перекриття. Це дозволяє віднести зазначений спосіб зйомки до панорамного методу криміналістичної фотографії [3, с. 97].

Метод сферичної панорами має вагомі переваги перед відеозйомкою. Адже під час фіксації матеріальної обстановки з використанням відеокамери оператор повинен проявляти максимальну уважність, щоб випадково не пропустити важливих деталей, затримуючи її на необхідний для якісної фіксації час, щоб у подальшому зробити стоп-кадр відеозапису (якість якого зазвичай не найкраща) для оформлення фототаблиці. Водночас орієнтовний час фотографування однієї сферичної панорами з налаштованою фотокамерою не перевищує 1 хв., а зшивання зображень в єдине ціле та подальша конвертація займає загалом не більше 15 хв. Для відеозйомки того ж об'єкту відеокамерою потрібно значно більше часу.

Крім того, у той час як роздільна здатність сучасних цифрових відеокамер не перевищує 4 Мп., роздільна здатність зшитієї сферичної панорами знаходиться в межах 20 Мп., що позитивно впливає на якість зображення сферичної панорами. Перевагою сферичної панорами є й те, що на відміну від відеозапису, коли доволі часто необхідно повертати запис на певний проміжок часу, сферична панорама позбавлена таких недоліків, оскільки дослідник сам, за допомогою навігації панорами може переглядати фрагменти об'єкту, які його цікавлять.

Для проведення досліджень матеріальних об'єктів та документування безпосередньо при проведенні слідчої (розшукової) дії необхідна висока точність та оперативність. Науково-технічним засобом, який забезпечує комплексну фіксацію оточуючої обстановки із здійсненням точного відображення зовнішнього вигляду, форми, вимірюванням відстаней між об'єктами, їх взаємного розташування та розмірів, є лазерний 3D сканер. За допомогою відповідного програмного забезпечення використання 3D сканеру дозволяє протягом невеликого проміжку часу створити точну фотореалістичну модель ділянки місцевості, розглянути її з будь-якого ракурсу та відстані як в цілому, так й окремі об'єкти.

Важливим є й те, що дане програмне забезпечення дає можливість проводити реконструкцію об'єкту та здійснювати різного роду операції

з окремими об'єктами як у 3D моделі, так і окремо від неї, імпортувати у 3D модель місця, що скановано, інші трьохвимірні об'єкти для ілюстрації їх розташування в певні проміжки часу.

Також не варто забувати про ряд суміжних технологій, що здобувають все більшого поширення в роботі криміналістів. Наприклад, для створення реальної 3D моделі (у зменшеному чи збільшеному масштабі), яка зможе слугувати як доказ в арбітражному, цивільному, кримінальному провадженні, може бути використаний 3D принтер – пристрій, що використовує метод пошарового створення фізичного об'єкта на основі віртуальної 3D моделі. Тому цілком можливо, що в недалекому майбутньому експерти будуть змушені розробляти методики, пов'язані з діагностичним та ідентифікаційним дослідженням 3D принтерів, та виготовлених з їх допомогою реальних 3D моделей [4, с. 120–121].

Окрему увагу, на нашу думку, необхідно звернути на ідею проведення фотофіксації за допомогою квадрокоптерів (це їх називають дронами чи безпілотниками).

В описі до стандартного дрону AirDog зазначено, що сфера його застосування є досить широкою, в тому числі застосування у діяльності правоохоронних органів.

На нашу думку дрони у правоохоронній діяльності можуть використовуватися як превентивна міра, а також як засіб для фото- та відео фіксації місць події.

Як превентивна міра дрони можуть використовуватися для окремих місць, де криміногенна ситуація є найбільш несприятливою, чи взагалі для моніторингу ситуації у населених пунктах. При цьому дрони управляються зі спеціальних місць за допомогою комп'ютерних програм, в яких можна зазначити «шлях» дрону, тобто зону, яку він повинен контролювати. Вже зараз відомо, що дрони широко використовуються при здійсненні охорони державних кордонів державними прикордонними службами, а також військовими.

З таким же успіхом дрони можуть використовуватись для фіксації місця події, це дасть можливість зафіксувати важливі вузли місця вчинення злочину, але одразу необхідно зробити застереження, що це стосується місць подій, що знаходяться на відкритих ділянках місцевості.

Розробники AirDog стверджують, що їх дрон є унікальним, так як керування ним відбувається в автоматичному режимі. Безпілотник знімає всі події без будь-якої участі оператора. Дрон просто слідує за «оператором» як прив'язаний і знімає на камеру GoPro все, що його оточує. При цьому необхідно розуміти, що для більш продуктивних наслідків зйомки необхідно, щоб дрон був оснащений якісною камерою, зображення якої можна було б приближати, фільтрувати тощо [5].

Використання дронів на сучасному етапі розвитку криміналістики в Україні лише тільки розпочинається, але в найближчому майбутньому, на нашу думку, це стане невід'ємною частиною «арсеналу» сучасного криміналіста.

Що ж стосується безпосередньо судової фотографії, то необхідно зазначити, що вона широко використовується у криміналістиці як під час огляду місця події, слідчого експерименту, так і під час проведення експертизи і роботи із доказами. Розвиток технологій запровадив використання нових методів криміналістичної фотографії, з яких перспективними є методи сферичних панорам та 3D сканування. Окрім цих методів широкого розповсюдження здобуває використання 3D принтерів та інших допоміжних приладів, мета яких полягає у достовірному відтворенні всіх об'єктів та обставин вчинення злочину.

Література:

1. Шепитько В. Ю. Изменчивость криминалистики в XXI веке и ее задачи в современных условиях / В. Ю. Шепитько // Криміналістика XXI століття: матеріали міжнар. наук.-практ. конф., 25–26 листоп. 2010 р. – Х.: Право, 2010. – С. 55–59.
2. Ганюшин А. А. Перспективы развития визуальной коммуникации средствами цифровой фотографии / А. А. Ганюшин // Знание. Понимание. Умение. – 2014. – № 1. – С. 301–305.
3. Постика І. В. Судова (криміналістична) фотографія: теорія і практика: монографія / І. В. Постика. – Одеса: Юрид. літ., 2002. – 296 с.
4. Семенов В. В. Використання новітніх технологій та досягнень науки й техніки в кримінальному провадженні / В.В. Семенов, А.І. Терешкевич // Криміналістика и судебная экспертиза: міжвідом. наук.-метод. зб. / М-во юстиції України. – Київ: [б. в.], 2015. – Вип. 60. – С. 117–125.
5. Удивительные возможности дрона AirDog. – Режим доступу: <https://www.islamnews.ru/release-503876.html>.

УДК 328.185:61

БУБЕЛА Анастасія

КОРУПЦІЯ В СФЕРІ ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я

У 2015 році міжнародна організація Transparency International провела дослідження, згідно з яким серед 168 держав Україна посіла 130 місце за рівнем корупції [1]. Так, відповідно до звіту Генеральної прокуратури, у 2016 році було зафіксовано 2175 випадків вчинення кримінальних корупційних правопорушень [2], це не враховуючи ті, що є латентними. Рівень корупції на сьогоднішній день в нашій державі досяг захмарних висот. Якщо говорити про сфери розповсюдження, то найчастіше такі правопорушення вчинялись у банківській, бюджетній, освітній сферах та охороні здоров'я. Що стосується рівня корупції в сфері охорони здоров'я, то він завжди пов'язаний із загальним рівнем корупції.